

@148.

5938

Suwewööras worakis.

Wanemuise
näitelawa
✦ TARTUS. ✦

Ami 19

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

76072

Lahvaks tähelepanemiseks!

Raamatut palutakse korralikult hoida! —
Ärakaotatud ehk rikunud essemplari eest
nõutakse üks rbl. tasu.

Wanemuise
näitelawa
TARTUS. ✦✦

Supervõõras-võrakis.

Koljamäng lauludega 1 waatusis.

Robert Lindereri järel.

A. Siim.

R. Thiele muusika.

Wanemuise näitelawa.
Märts-1911.

Osalised:Jaanson, koorijuhataja:PagarRandMossaPlankKurgTuulLaan

} talupidulised.

Kristjan Robinson, kaupmees

Tartust.

Uewa, tema naeneMuraku-Jüri, wallawanem

Saaremaal.

Kai, tema tütar.WadiKikasAhwenMumm

} Saaremaa talupoisid.

Dekoratsioon:
Mererand Saaremaal.

1. etendus.

Wadi, Hikas, Ahwen, Murrin ja
teised searlosed (laaberdawad poolpurjus;
hiljem) Murraku-jüri ja Kai.

Introduction.

Saaremehed kanged mehed!
Hahahaha! Hahahaha!
Teised nende es-kui lehed!
Hihihihi! Hihihihi!
Merel käime julgesti!
Tralalala! Tralalala!
Wiina jooime tublisti!
Dioioioi! Dioioioi!
Kes meil tuleb liigi wast,
See soab kolki koledest!
(Murraku-jüri ilmub Kaiaga)
Murraku-jüri. Mu rahwas kena,
Ma tulen tänna,

Koi. Et öelda teil,
Mis mõttes meil!
Nüüd teate teie,
Miks tulnud meie,
Siis vaikige
Ja kuulake!

Muraku ja Koi.
Mu rahvas kena,
Ma tulen tänna,
Et öelda teil,
Mis mõttes meil!

Muraku jüri.
Muraku-jüri, walla-
nem,
Kõsle teid waiki jääda
parem!

Koi. Ma olen tema tütar Koi,
Kes isale ka ainsaks jäi.

Mõlemad. Nii oleme,
Nii elame!
Kõs- kuulete,
Kõs- mõistate?

Koor. Saaremehed ränged mehed
jne.

5.
(Laul lähed rääkumiseks ja suvustamiseks üle.)

Muraku Jüri. Rahu! Olge varpa!

Saarlased. Ei! Ja! Noh! Olgu!

Muraku-Jüri. Lina, Wadi, eks räägi mulle, miks sa nurised?

Wadi. No kas pole kurat, ei pea veel nurisema, kui maip' aru saa mitte, miks sa nii kivit ja kivitelt selle vastu seisad, et meie sel ülemaad undil, kes juba paar nädalat siin meite rannas ümber uitab, kannad kuumaks kütame, nagu kord ja kohus!

Saarlased. Ja nimelt! Justament!

Muraku-Jüri. See pole ju mitte paha mees -

Kai. Ta on väga kena inimene, räägib meile ülemaad asjadest -

Muraku-Jüri. Tartust ja tarkadest meestest! Kuidas seltsisid teha ja koolisid käima panna -

Kai. Kuidas saial kõik kenasti käib!

Muraku-Jüri. Nimelt! Ja et Tartu

üks-tõuk linn on ja sääl targad
mehed on, siis tahan mina Tartu
meeste käest nõuu küsida, kuidas-
sün ka asju nii kenasti korda seo-
dida.

Wadi. Aga me ei taha sugugi
mette Tartu meeste nõuu —

Saarlased. Sugugi mette!

Likas. Meie tahame Tallinna
meeste nõuu järele käia!

Saarlased. Nimelt! Ja muidugi!

Muraku-jüri. Rahu! Rahu! Rahu!

Mina aga ütlen teile, et Tartu me-
hede ei tohi keegi liiga teha. Küll
ma juba waatan järele! Võib olla
weel, et — noh, kes teab kuidas
läheb! Minu tütar ja Tartu mees-
saavad väga kenasti üksteisega
läbi.

Koi. Ah, mulle meeldib ta väga!

Mina lähaksin kohe talle!

Likas. Aga meie annaksime
kohe talle!

Saarlased. Ja! Ja! Ja!

Muraku-jüri. Warkka! Kui keegi peaks näppugi selle wõõra mehe külge pistma, ehk tema kolkimisest kõnelma, siis lasen ma selle koha paariks päewaks põgrisse panna - wee ja leiva poiale!

Wadi. Sa tead ometi väga hästi, et minul sinu tütrega juba ammuugi kosjad kokku kõnelnud.

Koi. Mina aga sind ei taha!

Wadi. Oh! Oh! [Salalikult.] Oota, seda ma sulle ei ringi! [ässitab salaja saarlaste hulgas.]

Saarlased (mureses). Nono! Oho! Oi oi!

Muraku-jüri. Warkka! Warkka!

Katsuge, et züt kõik minema saate, sest Tartu mees-woib silmapilk jüa tulla. Muidu hakkate wäl tüli nori-
ma.

Koi. Oh, kui häameelega tahaksin ma temaga üksi kokku saada!

Wadi [ühes-teistega ära mimes]. Kui see Tartu täinaks minul mõrsja

käest ära lööb,^{8.} siis ma tema kolu
kokku löön!

Koor (koosab nr. 1).

See meil tuleb ligi vast,
See soab kolki koledest!

(Koori kantsedes ära. Muusika muu-
tub lühikeseks melodramaks, siis
alustab ta nr. 2.)

2. stendus.

Robinson (kerge suveülikon-
nas, lõbus keskealine mees, vihmavarri
koos).

N 2.

Etteastumise-laul.

Ära usu, kui üteldaks sulle,
Et nüüd reisiada lõbus on veel!

Siis teil juhtub ka nõnda, kui
mulle,

Küll siis teisiti laulab te keel!

Õks ma reisinud ka lõbusalt wäl-

ja,
Ei mul mõttesse tulnudgi hirm!

Aga waras mul valmistas

nalja-

Wottis-rüüed - 9. jõi ainult see
sirm!

Ja müidugi, see tuleb sellest, kui inime-
mene reisima peab minema! Mul
on Partus-guur äri - kauplen küba-
rate, keppide ja vihmavarjudega -
aga oma naese armukadeduse ja
tiigeduse vastu ei ole mul kodus-
rihtegi varju! Kui mul kodus-
supp liiga palawaks lööks, panin
ma plehku! Löbramhe tohtri lask-
sin naesele seletada, et ma mere
äärde terweist parandama pean
minema. Pumps waksalisse ja
Riia poole, et zöält laewaga Ku-
resoarde sõita - mudawannides-
se wõi lammpatti! Riia waksalis-
warastasivad mul aga nii peenike-
selt reisikohwi ära, et aeya aewas-
tadagi ei saanud. Aga ma mõtlesin,
mis jaoks mul zöäl Kuresoare
muda sees häid rüüeid waja läheb -
ja ei lasknud oma tuju selle läbi
sestada. (Laulab.)

10.
Siin ma muda sees mõnusalt

Pärast rannale kõndima lään,
Põskud moonaga tugewast laadin,
Aga mõnikord mõttesse jään:

Skuidas reisisin lõbusalt wälja,
Ei mul mõttesse tulnudgi hirm!
Aga waras mul valmistas nalja -
Wõttis-riided - jäi ainult see siin!

Et aga ühe paiga peäl igawars ei
läheks, siis wotan ma pikemaid käiku-
sid ette. Nüüd kolisin aga Suwesooarest
tüki maad remale ja elan juba teist
nädalat siin. Üsna kena rahwas,
pisut küll mererööwlite werd weel wa-
nast ajast kontides. Peab wäga ette-
waatlik olema, et raha peäle ei
saa, iseäranis siis, kui nad kunin-
gawee hallikast elutikka on muutse-
nud. Ajawiters hakkasin neile asju
munst maailmast seletama, kuidas
sääb seltsisid asutatakse ja edasi
saadakse, nagu ma seda Tartus ta-
sahiljusesti ka kuulen. Wallawanein

on päris minu sõbraks^{11.} lõõnud. Kõik
oleks üsna kena siin ilusal mereran-
nal, kui mitte wallawanema tugew
tütar mille liiga õrnalt otsa ei waa-
taks. See saarepiiga saotan seob
omad wõrgud mulle igalepoole ette.
Tont teab, mis teda minu juures wai-
mustab! Kas ma siis tõesti nii
ilus olen? — Siin on nii paras paik
pikali panna ja pähklaid juurema
hakkata. (Heidab maha ja hakkab tas-
kust pähklaid sööma.) Homme pista-
me linna poole tagasi, sõäl hakk-
kob saarlaste laulupidu. Adee siis
wallawanema Kai! (Kai tuleb läbi
pöösaste.) Nonoh, mis pagana mere-
madu sõält siis tuleb? (Näib Kait.)
Woeh, Kai!

3. etendus.

Robinson. Kai.

Kai. Ah, Tärtu härra, ma otsin
teid terve päew juba!

Robinson. Tõesti? (Ühesle.) Missu-
gune igatsus! (Kõwasti.) Kas

soovite ikk pähklaid? {Pakub.
Kai. Ah ei! Ma tulen - ma tahan -
teiega natuke röökida! {Annab
temale ühe punase lille.} Lahke!
Robinson {nusutab seda ja sevastab.}.

Hepsi!
Kai. Mis on?

Robinson. Tõnt teab, just kui koi-
rohi!

Kai. Oh ei, see on Soaremaa koi-
ge ilusam lill! Kas teie pool ka mõ-
nikord mõni naesterahvas-meste-
rahvale lille kingib? {Läheneb õrnalt.}

Robinson. O ja, juhtub ka!

Kai {Kõrwale}. Tä teeb, nagu ei mõis-
taks. {Kõwasti.} Kas teie pool ka
lilledega midagi ära ütelda saab?

Robinson {Kõrwale}. Näib kange-
hinna olevat mulle midagi ütelda.

{Kõwasti.} Saab ikka wahel ka.

Kai {häkitselt}. Kas te olete kun-
gi naesterahva kõest musu saa-
nud?

Robinson {enesle}. Äi tuhat, kui

kõhku korvetab! (Kõvasti) Ja
kuudas veel! Enam kui tarvis!
(Enesele) Saab näha, kas kohkub?
Kai. Tõesti? (Female veel lähemale)
Tuis olite teie küll väga osav südame-
võitja!

Robinson (enesele). Läh sulle, ei tee
väljagi! (Kõvasti) Ma võidan
küll parema meelega wecemängu
juures anisid, mida pärast häda
nähka parkida.

Kai. Kas teile Saaremaa niisugugi
ei meeldi?

Robinson (kõvale). Kui minu kade
küljelu aimaks, missugust sehwiti sa-
refingja minuga tükib tegema, ta wis-
kaks wiha pärast wedru wälja! (Kõ-
vasti) Ega nad ikka nii ilusad ei ole,
kui ülemaal.

Kai (wihaseks saades). So? Wõi nü!
ei tea, mis asjad need ülemaa naeste-
rahwad ära ei ole! Teie ei ole terwet
tugewat naesterahvast nõinudgi! Teil
on ükskõik, missugune wigane wasi-

14.
sikas teile vahtimise ette juhtub, kui
tal aja siledaks seatud silmnägu
on.

Robinson (enesele). No nüüd ma
saan temast arvatavasti lahti!

4. etendus-

Endised. Muraku-Jüri (tuleb).
Muraku-Jüri. Mis-siin on? Mis-siin
on? Mis-pärast sa, Kai, võõra mehega
karkled?

Kai (viha pärast nutt varaks). Wõi
ep pea veel karklema? Kui niisugune üle-
maaintsaks sinu vastu häbemata on!

Robinson (enesele). Pajana pihtra, luis-
kab mulle veel keretäie valmis!

Muraku-Jüri. Mis? Häbemata sinu
vastu? Võõras mees, keda mina siin
omia walla meeste viha eest kaits-
nud olen, minu tütre vastu häbema-
ta? No seda oli veel vaja!

Robinson. Kõulge vähe, vahva walla
vanem, siin on küll vist väike epis-
tus juhtunud? Mina ei tahtnud sugu-
gi

15.

Muraku Juri (ikka vihasemaks saades). Siin ep ole midagi kuulda! Siin ep ole mingisugust eksitust! Wõi tema ei tahtnudgi! Mina teie nahka enam kaitsma ei harkka. Kat-
suge, kuidas te omaid kondid siit kodu
kannate! [ära]

Kari. Niisugune häbemata!
[ka ära]

5. stendus

Robinson (üksi). [Siis] Wadi

ja Kikas.

Robinson. Hm! Nüüd olen ma oma
terwise parandamise eest oige hästi
hoolitsenud! Pääle müdarrannide
võin ma nüüd ka veel tubli sauna
saada. Noh, kuni õhtuni on ikka
veel julge elada. Ega päevavalgel
seda laadi parikimise tööd harili-
kult ette ei võeta. Peab aga katsuma
aegsasti jalgadele tubd anda ja
linna poole lipata!

Wadi ja Kikas (purjus). Pea, sa
saatana suurema zisalik!

Robinson. Näpust! ^{No.} Ei pelga need
päewawalget!

Wadi. Küll me sulle näitame, kelle
naisi ja siin wõrgutama tüki!

Robinson. Põi küllamees, laske ma
ometi seletan!

Wadi. Koik on selge! Sina tahad
wallawanema tütarit, minu mõrs-
jat ära petta!

Robinson. No seda oli mul veel
waja!

Wadi. Ja muidugi! On näha jah,
et sulle seda waja on! Aga ma üt-
len sulle, kui sa veel ühe pilguki
pearsid Klauke poole heitma, siis hoia
oma nahk! Lõdiks-tambime!

Kliskas. Püduriks peksame!

Mõlemad. Küll me sulle selgeks tee-
me, kuidas tee warsti ülemsoale taga
si lähed! [Ähwardades ära]

b. etendus.

Robinson [üksi].

Robinson. Oige kena wahelõbu „pati“
saksale wewewärskenduseks ja meele-

lahutus^{17.} ras! (Laulab endist wiisi.)

Fluhu soatus-wast inimest jubib,
Fluidas-kawalolt kimpu weel weab,

Imewigurid wälja ta nuhib —

Kes see pagan neid kõiki küll teab!

Di sa taewas, mis tuleks sin teha —

Mul on tõesti tuline hirm!

Küllap kolvida saab wist mu keha,
Ega sita siis kaitsew ka jirm!

(kurwalt ära.)

{Lühike melodrama, siis lähem muu-
sika järgneva piduliste koori peäle
üle.}

A 3.

Piduliste koor.

{Esiti emal, siis lähemale tulles.}

Kui kodukoldelt tuled

Ja kõnnid reisiteel,

Siis hoopis rõõmsam oled

Ja lahkers-muutub meel!

Kui näed weel Saare jinda,

Siis rõõm sul tõidob rinda!

Ja wana wõhwa moa —

Sull' hüüame hurraa!

Jube! Lala!
Maa! Maa! Maa!

7. etendus.

Ahwen ja Mumm (Siis) Wadi
ja Hikas. (Wiimaks) Muraku-Jüri
ja Kai.

(Ahwen ja Mumm tulewad laulu
peäle undishimulikult teiselt poolt küla-
jüst ja rahivad; siis Wadi ja Hikas,
Muraku-Jüri ja Kai.)

Wadi. Aha! Suur salk wõõraid inimesi!

Kai. Koik tulewad siia poole!

Wadi. Koik ilusates teistmoodi riietes. Need meie Saare inimesed pole. Ja koik veel õige lõbusas tujus! Hülap wist ülemaalts tulnud laulupidulised, kes linnast wälja kõnnivad meid wahtima.

Muraku-Jüri. Kui need niisamasugused on, nagu see üks; Kellega täna sin pahandus oli, siis juhata meid nad tulnud teed kohe tagasi. Niisugused pidulised on ikka ninakad!

Kõik. No, küll näeme!^{19.}
A: 4.

Waenu-laul.

Kõik. Tulgu must tuhhat
Suuremää meest -
Aga see tuhhat
Koidku me est!

Muraku-jüri. Küll me ju näeme,
Kuidas me säeme!
Loame neist lahti
Kõhides gi!

Kõik. Küll me ju näeme,
jne.

Muraku-jüri. Kuid kui ei saada
Käaga neid saada,
Küll me siis teeme
Tuliseks tee!

Kõik. Kuid kui ei saada
jne.
Tulgu must tuhhat
jne.

(Ära.)

8. etendus.

Pagjar, Rand, Mossa, Plank,
Kuroj, Tuul, Laan. (tulwad näitela-
 wale).

N° 5.Ensemble.

Koor. Seltsimehed, röömsal meel,
 Nagu enne kodumaal,
 Lohulu laske lohkul keel
 Sõbralikul Saaremaal!

Pagjar. Olgu nõnda! Lohulu rahwal
 Hojagu kõik Saare jind!
 On ju ikka Eesti rahwal
 Kolovikas-laulurind!

Rand. Me süngi Saare rojal
 Wast laulu rõtame,
 Mis hääl ja röömsal ajal
 Me ikka laulame!

Kõik. Mis hääl ja röömsal ajal
 Me ikka laulame!

Rand. Kull paljugi löäb elus-
 nurja
 ja mure wahel matab meelt,

21.
Kuid Eesti mees-ei kardda
kurja,
Waid kihutab kõik ära
teelt!

Kõik. Kuid Eesti mees-ei kardda
kurja,
Waid kihutab kõik ära teelt!

Mossa. Kull rõhuda meil puutaks-
turja
Ja kantaks-me põial kurja
keelt,

Kõik. Kuid Eesti mees-ei kardda
kurja,
Waid kihutab kõik ära teelt!

Kõik. Kuid Eesti mees-ei kardda
kurja,
Waid kihutab kõik ära teelt!

Pagar. Kull arm wast ajab elu
nurja
Ja walitruudus waewab meelt,
Kuid Eesti mees-ei kardda

kurja,
Waid kihutab kõik ära teelt!

Hoik. Kuid²² žesti meesi kardda

Kurja,

Waid kihutab kõik ära teelt!

Pagar. Olgu nõnda! Laulul rahwal

Kajagu kõik kodupind!

On ju ikka žesti rahwal

Kõlarikas laulurind!

Rand. Me siingi Saare rajal

Wast laulu wõtame,

Mis-hääl ja röömsal ajal

Me ikka laulame!

Hoik. Mis-hääl ja röömsal ajal

Me ikka laulame!

Pagar (raäkides). So, seltsilised,
tõmbame nüüd wähe hinge tagasi
ja waatame, kui kena see koht ka
on, kuhu me kõndides oleme jõudnud.
Wast saawad siis teised ka järele,
kes meist maha jäiwad.

Rand. See näikse seesama koht
olewatgi, mida wöörastele nii kiide-
takse ja mida me waatama tulla
tahtsimegi.

23.
Pagar. Wäga võimalik. Wähemalt
näeb ta õige ilus wälja.

Mossa. Kõga kas-sin süs ühtegi
hinget ei ela?

Pagar. Miks-nii? Kõlaks elab
muidugi, aga duhooned on rist
metsa warjus.

Rand. No pagana pihka, vähemalt
mõnegagi tahaksin kokku saada
ja näha, kuidas Saare sõbrad ka
wälja näewad!

Pagar. Seda võib ju. Minge mõned
õnneti süit läbi metsa ja otsige mõni
tolu üles.

Rand. Tulge mehed! Lähme kae-
ma!

[Neli, wüs-meest lähewad temaga
kaasa.]

9. etendus.

Pagar. Rand. Mossa.

Pagar. Saab näha, kuidas mehed
sõbrlastega sõbrust sobitada saa-
wad!

Rand. Pagan^{24.} võtku, et kaasa
ei läinud, oleks vast mõnda ilusat
Saare tügat näinud!

Pagan. Oh seda noort inimest küll!
Mihud kui naesed ikka mees!

Rand. Ja just! Kui inimene kodust
vahel välja pääseb, siis on nii õige
tubli lust ka küllakosti järule waada-
ta. Päälegi oli meie reisiseltskon-
nas laewa pool üks niusõnne õel
kodumaa õis; kes oma tagedate pil-
kudega noore inimese meele üsnä
hapius tegi.

Pagan. Ah see imelik naene, kes
miega kaasa sõitis, et Kuresaarde
oma meest waatama tulla, kes siin
tervist parandamas jidi olema.

Rand. Just seesama. Terve seltskon-
na tüjule pani see kibe küljelu oma
tusase templi pääle! Ma pean
sellele mehele küll suureks õnneks
arvama, et naene teda eila Kure-
saares üles ei leidnud. Wähemalt
päewaks või paariks on tal jälle =

nägemise, "rõõm" ^{25.} edasi lubatud.
Pagar. Kes teab, vast elavad nad
nagu tükised kabekezi! [Istub.]
Istume siie nagu natukeseks, seni
kui teised tagasi tulevad. [Kära
temal.] Nooh? Mis see siis on?
Ega ometi meie mehed kellegagi
tulli ei ole sattunud?

W. stendus.

Õudised. Wadi. Kikas. Ah-
wen. Mummu.

[Paarlased tulevad purjus, lalluta-
des, üle näitelawa, näewad rõõraid,
mõtlewad nende juurde tulla, lähewad
aga mõnede targemate nõuu peäle
omra teed.]

Pagar. Nagu näha, on wiinawaim
günniisama rahvalt walitsemas,
nagu meie poolgi. Lõbus ei oleks-
wist nendega kokku puutuda ol-
nud. Jumalale tänu, et lõiksi-
wad.

Rand. Mis tühja! Niisugustest
purjus mehestest raputa mõni

26.
nähe läbi, siis on nad kadunud
kui tuul!

Pagar. Tasa, tasa, pois! Ära
muresta aja, et Saare meestel õige
kõvad merekarru käpad võivad
olla.

Rand. Ha - säält tulewadgi meie
mehed juba tagasi!

Pagar. Leda parem! Kuulub,
kuidas nende käsi käis.

11. etendus.

Plank, Kurg, Tuul, Laan (tu-
levad) Robinsoniga. Õndised.

Plank. Mis-siin oli? Meie kuulsi-
me tulles-siin käratsemist.

Pagar. Salkkond purjus mehi
lõks-zit hallutades-mööda.

Tuul. Meie saime aja saarlaste
asemel tee põial ühe isewärki-k
sempkarija kokku, Kes-ka süa
lusti pärast kõndima tulnud.

Robinson. Täewale tõnu, et ma
ükskord õmeti jälle oma inimeste

27.
hulgas olen! Need Saaremaa mere-
kaud rippusivad mul viimastel
päewadel ehk päris-hapuks tegema.

Pagar. Kas teie siis Saaremaa
elanik ei ole?

Robinson. Täewas hoidku! Olen
nii sama suurelt maalt nagu teiegi
ja pääleegi söialtsamast linnast.

Rand. Mis, Tartust?

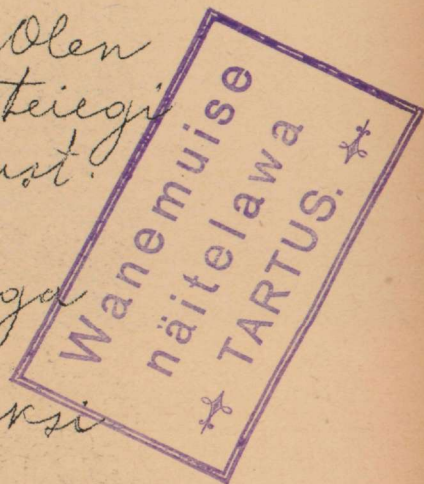
Robinson. Puhta Emmajõe wega
ristitud.

Pagar. Kuidas teie siis nii üksi
sina olete sattunud?

Robinson. Ja, waadake, minul on
juba sündimisest saadik üksil-
duse tungid sees. Arwasin, et naese-
rõtmisega niisugune iseloomu rida
kaob, aga ei, - wahete wahel tuleb
ta ikka jälle ilmsile ja siis seda
mõjuwamalt.

Pagar. Ja siis pistsite naese käest
plehku?

Robinson. Ja, ja tulin siia, nõnda

28.
ütelda, terwist parandama, wõi õi-
gemini ütelda, põhandama, sest
mu terwis oli enne üsna hääd, aga
siin tehtakse mulle tublisti tuskka,
nõnda et ma Tartusse hästi sapiselt
tagasi lähen.

Pagar. Olete kaua juba siin?

Robinson. Terwet mu Saaremaa
põlwe saab kokku wist nädalat
kolm.

Pagar. Ja mis teie siin siis aja-
witeks teete ka?

Robinson. Mis ma teen? Longinüm-
ber ja kui lonkimisest hingu täis, on
siis-ajan tasahiljukesti Tartu poli-
tikat, nii palju kui oskan, ja wõit-
len Tallinna mõju wastu.

Pagar. Oi hullu! Kas saarnase
hädasohtliku ameti juures kuu esii-
lud weel terwed on?

Robinson. Pole suuremat wiga,
ehk küll just enne teid asi õige pa-
lawaks-rippus minema. Aga mul

on siin kaks-kaitse^{raim}raim, nimelt
wallawaneim ja tema tütar Klai,
kes mind armastama on hakanud.

Mossa (naerdes). Mis-? Teid armasta-
ma?

Koik (naeravad).

Robinson (rõõpahaselt). No mis
süäl siis nauda on?

Pajar. Na, lapsed, ärge naerge,
laske ta ometi rääkida.

Rand. Pajakene, teil on ju warsti
paks-sammal sarwede pääl!

Robinson. No kuulge, teie haljas
noorisand, minul on ka weel hondas
rohkem tuld, kui teil kahekümne
aastuga!

Mossa. Ega teil ikka muud nõuu
üle jää, oma tuletageasparaga, kui
Klaid hõlma jahutada.

Robinson. Noh, minul just palju
zelle wastu ei oleks, weel teist korda
õnnelikuks saada, oga Klaid on
kaks armastajat, kes mu kondid kok-
ku ähwardavad klõppida.

30.
Kõik (naeravad).

Pagar. Nali naljaks - kellega on
meil siis õieti au?

Robinson. Robinson, Kristjan
Robinson, kaupmees - Tartust.

Pagar. Robinson? Tulise jätta, seda
nime ma nagu kuulsin tee pääl
meie seltskonnas! Huid - olgu pääle!

Maadake, Robinsoni härra, meie ole-
me laulupidulised ja tulime linnast
süü wälja wähe ümbrust waatama.
Kas teie ei tahaks meie seltsi asuda,
siis wõiksite meile hääks juhiks
olla. Teil on kohad siin tuttawamad.

Robinson Häameelega! Kõmbin
ühes teiega ka linnast tagasi, ja söi-
dan teie seltsis ehk weel Tartussegi.

Pagar. Kõigepeält wõiksite meid
kukugi juhataada, kust wähe süüa ja
juna saaks.

Robinson. Selle ust ma wastutada
ei wõi, sest süüsamas lähedal küla-
kõrtsis on täna kōwa wõtmine ja
mehed on kõik kanges riin turpinas.

nõnda et lähedale äärmine! Etga
katsuda võib ju.

Pagar. Tühja ka, mis meil karta,
ega nad siis võorastele kohe näsku
et karga. Laseme rõõmsa laulu
lahti, küll siis kõik hästi läheb.

Kõik. Muidugi, laulame!

A: 6.

Laul ja koor.

Küll uhkelt lehvib meie lipp,
Et imestab kõik ilm!

Ja kaugele läigib warda tipp,
Kui sirav tähe silm!

Ohk olgu meid küll vähegi,
Me kokku hoiame,

Ja nõnda kõiki vaenlasi
Me ära võidame!

Me rõõmsalt lippu kanname
Ja lehitame aul,

Tä kirja kõrgel hoiame:

Siin rõõmus-meel ja laul!

Kõik. Me rõõmsalt lippu kanname!

Pagar. Kus rõõmujidu peetakse,

32.
Lääl meie mees on ka,
Lääl tema lippu nähtakse,
Mis-kantaks-lauluga!
Ei hakka mures-vaewama
Me ial oma pääd,
Waid wiletsamost wärgist ka
Meil leidub warsti hääd!
Kus-meie lippu tuntakse,
Lääl peetakse- teda auul,
Ja kirjalustil loetakse:
"Siin röömus-meel ja laul!"

Loik. Kus-meie lippu tuntakse

Pagar. Kui üksmeel wabest wenda-
del

Ehk kipub kaduma,
Ja tumedatel tundidel
Wæn wõtab waewata,
Siis tuletame rutusti
Me meelde meesid,
Kus üksmeel alles-kindlasti
Weel sidus-wendasid!
Ja kui siis lippu waotame,
Mis ikka lehwind auul,

Siis jälle endseks muutuime:
 „Siin rõõmus meel ja laul!“
Koik. Ja kui siis lippu raatame
 jne.

Pagar. Kui raske aeg ja vaenlased
 Meil pääle kipuvad,
 Ja rümasedgi lootused
 Meil ära rikuwad,
 Siis troostime end sellega,
 Et rõõmsad olime
 Ja teistel ärkusa meelega
 Kõla tuju tegime!
 Kui rümast korda lehwib
 veel
 Me lipukiri aul,
 Siis terweks jättes hünäb
 keel:

„Siin rõõmus meel ja laul!“
Koik. Kui rümast korda lehwib
 veel
 jne.

(Koik lauluga ära.)

12. etendus.

Jaanson ja Bewa (tulewad).
Bewa. Ütelge õieti, härra Jaanson, need saadused olla wõnast suure mereröövliid olnud.

Jaanson. Leda küll, aga niid on neist ainult meremehe järel jäänud.

Bewa. Palju sääls siis wõhet on? Too res rahwas mõlemad. Tojatahes on siin noesterahwal kardetan kaia.

Jaanson. Tseäraniis, kui see juba keskmise ea sees on.

Bewa. Missäparast just siis?

Jaanson. Siis wõib ta kergesti tähepanemata jääda.

Bewa. Wuuh! Ma ei oleks ^{mitte} jidanud üksi teiega teistest maha jääma.

Jaanson. Sellesamas arwamises olen ka mina. Aga teised lubasiwad meid siin oodata.

Bewa. Siin ei saa kusgil üks korralik inimene jalguigi puhata.

Jaanson. Ja, lentoolisid siin ei
ole. Ma hoiatasin teid, armuline proua,
kaasa tulemast. Teie ei ole harjunud
jalgsi käima.

Beva. Teie teate aga väga hästi,
härra Jaanson, et ma oma mehe
pärast rahu ei saa. Ma lootsin
teida Puresaarest cest leida, aga
ta on säält kadunud.

Jaanson. No ega teida siis nüüd just
siit ei mõtle leida! Mis ta siis süa
pidi otsima?

Beva. Ükskoisk! Kusjil ta ikka
peab olema.

Jaanson. Pingimata! (Kära
emal.) No noh, mis see siis on? Säält
kuldub ju nagu meie rahwa hää-
lija rööraid hääli.

Beva. Wuuh! Suidast inimesed küll
käratseda võivad!

13. etendus.

Pagar ja teised, wallanõnem ja
teised Guarlased, Robinson, Endised.

36.
Pagar. Ah, Jaanson, juba järel!
Tõtt wõtku, oleme meie aga siin
naljamärtidega kokku saanud!
Kad on nii waenulised meie vastu,
et hakka kas wõi tulli!

Jaanson. Kus-te siis-nendega kok-
ku saite?

Pagar. Siinsamas lähedal küla-
kõrtsis. Meie tahtsime juua saada,
aga mehed muud kui riidu norima.
Tahavad seda hävitat meie käest
kätte saada, sellega olla neil wa-
nad arwed oimada.

Robinson. Lubage, et ma ennast
tutvustan —

Žewa (ruttu zinnapooli poole pöördes).

Žawas, see hääl!

Robinson. Minu nimi on —

Žewa (kiljatades). Kristjan!

Robinson (kohkudes). Žewa!

Žewa. Mees!

Robinson. Naene!

Mõlemad. No see on lugu!

(Teiste keskel liikumine.)^{37.}

#7.

Duett ja koor.

Robinson ja Uewa:

Kui imeliselt seab
Siin saatus-meie teed,
Ja hoopis-teise veab,
Kui ise juhivad need!

Kui imeliselt seab jne.

Ja rõõksael, min' nõnda

jetsid

Ja ära põgenesid siis,

Mind üksi koju maha jätsid -

See polnud sinust ilus-riis!

See polnud temast ilus-riis!
sinust

Robinson. Oh armas Uewa, ära

pelga,

Et muudu põgenesin siis!

Ja latusid mull' nüüdi selga -

See polnud sinust ilus-riis!

See polnud temast ilus-riis!
sinust

Koik:

Uewa.

Ma kodu jätsin jumalaga,
Et leida, kus sa põgenend!

38.
Ja tõttasin siis mere taga, —
Lüin saame jälle näha end!
Hoisk. Lüin saame jälle näha end!
saavad

Robinson. Ma võõras-paigas nähe
lootsin
Ette jääs da piinast natuke

sees;
Kuid asjata ma õndsust otsin —
Lüin saame jälle näha end!

Hoisk. Lüin saame jälle näha end!
saavad

Bewa. Ma armastan sind südamest.

Robinson. Ei või ma usku põrmu-
kest!

Bewa. Sull' surmani ma truiks-
jään!

Robinson. Ma jälle tuhvi alla
lään!

Bewa. Kas rõõmustad ka, meheke?

Robinson [summitult]. Ja kuidas veel,
mu naesuke!

Bewa. Ei õnne ole suuremat —

Robinson. Noh, tule siia, magus-
patt!

Üvva

Meid saatus jälle lahkest
Nüüd kokku ühendab!

Koor

Neil rõõmu nüüd on rohkem -
See reisi lühendab!

Koik

Kuis imeliselt seab
Siin saatus meie teed,
Ja hoopis teise veab,
Kui ise juhid need!

[Jaanson on mõne saarlasega kõne-
lenud, viimase Muraku-jüriiga.]

Jaanson. Noh, rõõmsa jälle nägemise
esimene tulin nende kahe vahel peab
meile teistele niipalju mõjuma, et
meie ülemaalt tulnud võõrad siinsete
Saare vendadega sõjavast katsume
jalule seada ja kõrtsi juures juhtu-
nud pisikest hägelenist ära lepitada.

Härra Robinson, teie võisite omalt
poolt sõnakese sekka ütelda, teie
olite nendega rohkem tuttaw.

Robinson. Minu tutvus-see ongi,
mis sin kõige rohkem taksitab.

Muraku-Juri. 40. Kui teie mõistlikud inimesed olete ja meiega ilusasti läbi tahate saada, siis ajage see untsak härra oma peskelt jalamaid minema!

Wadi. See pagana tüdrukute petaja! see veel noesimees!

Bewa. Mees! Mis ma kuulen?!

Robinson. Oeh! Rõõm ja muusikakirikummad! Ühest kimbatusest teise!

Bewa. Mis sa jamaad?! Wasta, mis see tähendab, mis see wõoras-mees jinu kohta ütles?

Robinson. Mina - e - e - neil on siin teine keel -

Bewa. Küll ma Tartus selle keele kätte saan!

Jaanson (saarlaste poole). Kuulge, kallid kaimud, jätame tühine tülitsemine ja teeme asja Roguni nõnda, et teie meile selleks ööks korteritgi annate. Homme läheme

41.
- siis üheskoos pidutsujus lauluga
linna.

Muraku Jüri (kukalt kratsides).

Ega mina nüüd suuremat - see
oli minu tütre Kaie pärast -

Purjus-mehed. Oho! Oho! Lase
sant sauna, siis tahab lauale
ka veel! Kasige minema!

Piduliste hulgast. Tasa! Tasa!

Purjus-päraga julgust ikka on!

Saarlased. Kes ütles purjus? Kes?

Kes tohib meid söömata?

Jaanson (katsub rahustada).

Rahu! Rahu!

Heegi saarlaste hulgast. Lõuad,
suurema siga!

Jaanson. Tõho tuline! Siis päris
tõsiselt tarwis teiega kõnelda!

Kai. Kas see võõras vabellik
ikka veel arm ei saa?

Muraku Jüri. Tütär, lähme ära!

Kai. Ei! Ma tahan temale veel
midagi ütelda!

42.
(Saarlased on oma keskel ärewalt
nõuu pidanud; Jaanson oma ini-
mestega kõnelemin.)

8.

Quodlibet.

Lõpulaul.

Jaanson Saagu, mis sest nal-
just saab,
Ihul tili aja suureks lääb,
Eks me siis pisut mõista

ka
Neid purjus poissa õpeta!
Pagar ja pidulised.

Saagu, mis sest naljast
saab,
Ihul tili aja suureks lääb,
Eks me siis pisut mõista

ka
Neid purjus poissa õpeta!
Muraku-Jüri Ah, kuulge, kallis-
saks, mull' võite andeks-
anda,
Ei ma mõtlen kurjasti!

Ma. jellel' härral^{43.} tahtsin
mu tütar mehel' panda,
Iest Kai, see tahab teda hirm-
sasti!

Kai. Anna mull' kätt, mu armas,
ja tule mu tuppa sa!

Robinson. Küll on ta püüdma war-
mas!

Liia Ei liigu paigast ma!
Beeta (kõnelede). Liia jääd sa!

Taad arm!

Pidulised. Kas või naera katki
keha!

Seda meest süs armu väes
oma meheks tahad teha -
Nüüd on alles arm käes!

Kai. Paju pöõsa pihmes vilus
Kägin teda esmalt ma
Kahulikult magama!
Küll see oli imeilus,
Kuis ta magas pöõsa vilus!
Teised vihkasivad teda,
Aga mina kaitsesin!

Rand. Te waotke, sääl juba ^{44.}
See mees on kindla hoole all,
Sest naene seisab kõrval tal!

Mossa. Meil pole veel luba,
Et kahte naist võiks jidada
See sest saab karista!

Klai ja Bewa (Roos; üks kisub Robin-
soni oma poole, teine oma poole)
Ei, see mees peab mulle saa-

ma,
Tahan teda üle ilma!
Kes mind tuleb ära aama,
Sellel kratsin wälja silma
Küll ta kaob siis!

Wadi (ässitab purjus saarlasi üles-
wõõrastega tülli minema.)

Muraku-Juri, Klai ja saarlased.
Põsüd, kas teil julgust wä-
ha? Fla!

Mis te palju pelgate? Fla!
Küll me saame warsti naha!
Fla!

Nuia neile näitame!

Jätke üsna rahu meid!

Kui pääga ei lähe, siis ajame
hargiga teid!

[Saare poisid lähewad oige ähwar-
dawaks, meesterahwad pidulised sea-
wad ennast nende vastu walmis-]

Pagar ja pidulised.

Wenniksed, oi, wenniksed, oi!

Oige, poisid, üsna pai!

Wenniksed, oi, wenniksed, oi,

Muidu saate ai!

Jaanson. Noh, kui tarwis, õpetame

Winawendi wemblaga!

Tühja tüli lõpetame

Kleerutades kāmblaga!

Aga wallaisa teab,

Et saab kohtus-karista,

Kui ta puujus-mehi weab

Wöörastega riidema!

[Wallawaneu kohkub; Klai katsub
temastest Robinsoni lepitada.]

Klai. Palun, leppige ära,
Armas, kallie härra,

46.
Me teeme, mis waja,
Anders-andre nüüd meil!
Jaanson. Ma tahan anders-
teid anda,
Kuid sõnast kinni pean
teid:
Kuid see jääb trahviks-teid
kanda,
Et linna wiite meid!

Pagar ja Robinson.
Nüüd lähel siis linna siit
lustil me sovit, —
See kõige selle tüli tembu lõpp
ja wümne wõit!

Robinson. Kui me jõuame wümna-
ti sinna,
Pidu põlweke lahti siis
lääb,
Lääb me ajame lõhki wõi-
linna —
Aga Kaiseke maha mul
jääb!

Kõik. Lääb me ajame lõhki wõi-
linna,

Aga kaisekema ^{mul}
tal
jäab!

Jaanson. Kuu jidu põlw meil möö-
da lääb,

Ja koju tõttame,
See näli mälestuseks-jääb,
Mis-kaasa võtame!

Mossa. Hääl on, et lõppes-nõnda-

Rand. Pool leppimise teel! ^{gi,}
Eks-reisil juhtu mõnda-

Rand. Kes teab, mis-tuleb veel! ^{gi -}
Mossa, Pagar, Jaanson.

Kui aga rõõmus tuju
sul

Ja kaunis-kaval pääl;
Lis olgu asi vast ka

hull -
Ta lõpp on ikka hääl!

Koik. Kui aga rõõmus tuju sul

48.

Ja kunnis kaval pää,
Lis olgu asi vast ka hull -
Ja lopp on ikka häi!

(Lesmie)
